

2011-02-16

Dnr 43-2010:5174

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Ursvikskolan
i Sundbybergs kommun

2011-02-16

Rektor Elisabeth Streling
Ursvikskolan
Ursviksvägen 99 B
172 92 Sundbyberg

Sundbybergs kommun
172 92 Sundbyberg

Tillsyn i Ursvikskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-5

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Ursvikskolan och Sundbyberg kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Rektorn tar ansvar för att skolan utreder och vidtar åtgärder mot all kränkande behandling. Dessutom bedrivs det på skolan ett förebyggande målinriktat värdegrundsarbete. Skolans ordningsregler och plan mot kränkande behandling är väl förankrade bland elever och personal.

Det finns en tydlig ambition på Ursvikskolan att förbättra elevernas resultat. Genom ett väl fungerande särskilt stöd till elever med svårigheter i skolarbetet redovisar Ursvikskolan relativt få elever som inte når målen. Ursviksskolan har enbart sammanställt och utvärderat resultaten i de nationella ämnesproven. Skolan saknar en egen sammanställning av kunskapsresultat i samtliga ämnen. Kommunen inhämtar dock digitalt uppgifter och gör en sammanställning över kunskapsresultaten i samtliga ämnen.

Visserligen uppfattar lärarna på skolan att rektorn tar ett pedagogiskt ansvar. Skolinspektionen anser dock att rektorn måste säkerhetsställa att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Eleverna upplever undervisningen som stimulerande och relativt omväxlande. Den bilden kan även rektorn och verksamhetsbesök bekräfta. Lärarna behöver dock i högre grad anpassa undervisningen efter elevens behov och lägga större tonvikt på att öka elevernas inflytande över undervisningens utformning.

Skolinspektionen har i tillsynen av Ursviksskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Rektorn ser inte till att alla elever ges möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan samt kursplanerna).
- Rektorn ser inte till att lärarna ger eleven och elevens vårdnadshavare förlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn följer inte upp lärarnas undervisning i tillräckligt hög grad (2 kap. 2 § första stycket 1985 års skollag, Lpo 94, 2.8 Rektorns ansvar).
- Rektorn tar inte i tillräcklig hög grad ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta underlag används för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn och lärarna klargör inte mål och krav för föräldrar och elever (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).
- Undervisningen är inte tillräckligt väl anpassad till varje elevs förutsättningar och behov (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning).
- Rektor ser inte till att lärarna samverkar i tillräckligt hög grad. (Lpo 94, 2.2 Kunskaper och riktlinjer).
- Elevernas inflytande över hur utbildningen utformas är inte tillräckligt och anpassas inte alltid efter deras ålder och mognad (4 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

- Skolans årliga plan mot kränkande behandling svarar inte fullt ut mot gällande författningskrav (14 a kap. 8 § 1985 års skollag och 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Åtgärdsprogrammen uppfyller inte grundskoleförordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och Sundbyberg kommun har ansvar för att Ursvikskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Sundbyberg kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Sundbyberg kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi

Enhetschef

Åsa Permén

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Ursviksskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sundbybergs kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Ursvikskolan den 15 februari. Ansvariga för tillsynen har utredarna Åsa Permén och Åsa Strand varit.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Ursvikskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Ursvikskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Ursviksskolan F-5.

Ursviksskolan	Antal elever
Grundskoleklass	155
Förskoleklass	25

Källa: Skolans egna uppgifter september 2010.

Ursviksskolan är Sundbybergs nyaste skola grundad år 2004. Skolan omfattar förskoleklass och grundskolans årskurser 1-5. I skolans lokaler finns även Ursviks fritidshem. Skolan leds av en rektor. På skolan finns en introduktionsgrupp med cirka tio nyanlända elever som rektorn ansvarar för. Till hösten ska skolan även omfatta årskurs 6. Skolans personal är organiserad i ett gemensamt arbetslag. Årskurs 1-5 arbetar i åldershomogena klasser.

Tillsynsprotokoll för Urvikskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Rektorn ser inte till att alla elever ges möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna

Motivering:

Skolan saknar en sammanställning av skolans kunskapsresultat i alla ämnen. Skolinspektionen har dock tagit del av kommunens centrala sammanställning i alla ämnen. Sammanställningen visar att endast ett fåtal elever inte når målen i alla ämnen.

Våren 2010 genomförde ett 20-tal elever de nationella ämnesproven i årskurs 5. Skolans egen sammanställning över nationella ämnesproven visar att 87 procent av eleverna uppnår målen i svenska och matematik. I engelska uppnår 79 procent av eleverna målen. Detta resultat är överlag högre än det genomsnittliga för riket. En procentuell beräkning kan bli aningen missvisande då antalet deltagande elever är relativt lågt. Det handlar alltså om enstaka elever som inte når målen. Resultaten i dessa tre ämnen har legat relativt konstant över tid.

Skolans sammanställning av andelen elever som vid samma tidpunkt nådde målen i de nationella ämnesproven i årskurs 3 visar en markant försämring i jämförelse med årskurs 5. Nästan hälften (43 procent) av eleverna når alltså inte når kravnivåerna i de ämnen som ämnesproven omfattar.

Rektorn uppger att resultaten delvis kan förklaras med att skolan har tagit emot nyanlända elever.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn ser inte till att lärarna ger eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering

Skolans skriftliga omdömen innehåller kursplanernas mål att uppnå vilka är inkopierade och kopplade till diverse symboler. Dessa i sin tur anger huruvida eleven nått målen eller ej i respektive ämne. Denna utformning, med hjälp av symboler, behöver i större utsträckning kompletteras med en mer nyanserad beskrivning om varje enskild elevs kunskapsutveckling och utvecklingsmöjlighet. Allt för att göra informationen tydligare då elever upplever att det är ett svårt att förstå innehållet i de enskilda individuella planerna (IUP).

De framtidsytande planeringar som Skolinspektionen har tagit del av berör endast ämnena engelska, svenska och matematik. Rektorn bekräftar att skolans IUP tenderar att fokusera på ämnena engelska, matematik och svenska. Det går inte heller alltid att tydligt utläsa skolans insatser för att eleverna ska utvecklas mot målen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn följer inte upp lärarnas undervisning i tillräckligt hög grad

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag
Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Enligt rektorn och lärarna sker sporadiska klassrumsbesök av rektorn i syfte att skaffa sig en uppfattning om huruvida lärarna arbetar i enlighet med de nationella målen.

Dock saknas det rutiner för en systematisk uppföljning. Rektor uttrycker att detta är ett prioriterat område i ett påbörjat utvecklingsarbete på skolan.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte i tillräcklig hög grad ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta underlag används för att nå de nationella målen

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Rektorn uppger att det saknas rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet. Under läsåret har rektorn istället prioriterat värdegrundsarbetet på skolan. Uppföljningen av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen saknas på så väl individnivå som grupp- och skolnivå.

Det framgår av dokumentstudier såsom till exempel åtgärdsprogram och individuella utvecklingsplaner att man tenderar fokusera enbart på svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska. Rektorn bekräftar denna bild.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn och lärarna klargör inte mål och krav för föräldrar och elever i tillräcklig omfattning.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

Tillsynen visar att skolan har tydliga ambitioner att arbeta utifrån de nationella målen men att dessa inte klargörs i tillräcklig omfattning för elever och föräldrar. Eleverna uppger i intervjuer att vissa lärare klargör målen skriftligt inför varje arbetsområde medan andra gör det muntligt alternativt aldrig nämner eller relaterar till kursplanernas mål för respektive ämne. Eleverna uppger att de hinner glömma målen då dessa endast ges muntligt. Rektorn medger att ett fortsatt utvecklingsarbete är nödvändigt om alla elever ska kunna ta del av de mål utbildningen har.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bristområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Undervisningen är inte tillräckligt väl anpassad till varje elevs förutsättningar och behov

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Motivering:

Skolan måste arbeta för att anpassa undervisningen efter varje elevs förutsättningar och behov. Eleverna beskriver att de upplever att det saknas tillräckligt med utmaningar och att svårighetsgraden ibland tenderar att ligga för lågt. Likaväl uppger eleverna att de alltför ofta arbetar på samma sätt, eller får fler uppgifter av samma karaktär, utan att det anpassas till varje elevs behov och förutsättningar. Flertalet av de intervjuade lärarna och rektorn medger att det finns brister i skolans anpassning av undervisningen och att ett fortsatt utvecklingsarbete är nödvändigt.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Rektor ser inte till att lärarna samverkar i tillräckligt hög grad

Författningsstöd:

Lpo94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Intervjuer med rektorn och lärarna visar att det saknas rutiner för att gemensamt tolka kursplaner eller på annat sätt säkerställa att skolans undervisning och bedömning av elevernas kunskapsutveckling är likvärdig. Bedömningen av de nationella proven genomförs alltför ofta enskilt av lärarna. Rektorn och lärarna beskriver att det saknas insatser för att säkerställa att bedömningen är likvärdig. Skolan har nyligen schemalagt lärarträffar som syftar till att skapa utrymme för pedagogiska diskussioner. Än så länge har dock inga konkreta frågeställningar utarbetats och det är oklart hur detta forum ska användas för att säkerställa större likvärdighet.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Elevernas inflytande över hur utbildningen utformas är inte tillräckligt och anpassas inte alltid efter deras ålder och mognad

Författningsstöd:

4 kap. 2 § 1985 års skollag

Motivering:

Tillsynen visar att eleverna på Ursviksskolan i varierande grad ges möjlighet till inflytande över undervisningen och sitt eget lärande. Skolans egna enkäter visar att endast 73 procent av eleverna är nöjda med sitt "inflytande i skolarbetet". I årskurs 5 är andelen nöjda elever något högre. Eleverna i de höge åldersgrupperna har dock svårt att ge andra exempel på inflytande än att de får ge förslag på möbleringen i klassrummet. Lärarna och rektorn har i olika sammanhang diskuterat hur elevernas inflytande över utformningen av undervisningen ska kunna öka på skolan.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans årliga plan mot kränkande behandling svarar inte fullt ut mot gällande författningskrav

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § 1985 års skollag

Motivering:

Skolan har en Likabehandlingsplan som även fungerar som plan mot kränkande behandling. Planen är känd av alla på skolan. Ursvikskolans likabehandlingsplan följer i många hänseenden lagens intentioner. Åtgärder behöver dock bli tydligare samt kopplas i högre utsträckning till den gjorda nulägesanalys, som redovisas i skolans kvalitetsredovisning. Dessutom framgår det inte hur planen ska följas upp och utvärderas.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte grundskoleförordningens krav

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Vid tillsynen framkommer att åtgärdsprogram inte alltid upprättas där det efter utredning framkommer att en elev behöver stöd för att nå målen. Dessutom utarbetas endast åtgärdsprogram i ämnena svenska, engelska och matematik på skolan.

De åtgärder skolan föreslår är sällan tillräckligt konkreta och heller inte relaterade till läroplanen och kursplanerna. De framgår inte vilka åtgärder skolan och lärarna ska genomföra för att eleven ska få det särskilda stöd den har rätt till. Slutligen framgår inte hur åtgärder ska följas upp och utvärderas.